

EXPOSITION HOMMAGE A L'ÉCOLOGIE

ВО ЧЕСТ НА ЕКОЛОГИЈАТА

КИРО ВИНОКИЌ — ВИКИ

Оваа наша денешна цивилизација со своите технички и технолошки достигнувања несомнено во многу нешта го олеснила секојдневното човечко траење на оваа драга и единствена планета Земја. Би било премногу (погрешно) да се тврди дека тоа не е така, бидејќи очигледната стварност лесно би не демантирала. Но, во таа непрестана, на моменти врватољмна трка за напредок, самиот напредок знае да поприми обележја на фетиш во чие светло озрачување се наоѓаат засленети и породи тоа секогаш не забележуваме дека тој напредок, онака попат, донесува и многу нешта што би требало да не загрижи.

Не се тоа само технолошките отпадоци што во сè поголеми количества ни ја загрозуваат околината, туку тоа се сите оние бројни синтетични материјали како несоодветна замена за природната скриеност на човековиот престој и траење. Освен тоа, околу нас растат и мамутски градови, — тие суверени чудовишта од бетон и челик, а кои се во спротивност и судири со човечката мерка. А да не зборуваме за сите оние оружја, атомски и други бомби и експлозивни, помали и поголеми ракети што чмаат некаде потајно, каде латентна закана и на самиот физички опстанок на човечкиот род.

Така, што му преостанува на уметникот, сеедно литерарен, ликовен или било кој друг, кој надарен со поизострен сензibilitет, со сите тие машинички и ставови што се вгнездиле во оваа наша цивилизација како нејзин судбоносен дел, чувствува уште поинтензивно дека може јасно да го види и она што допрва се навестува? Му преостанува затоа, на свој начин и со свои средства, на што посугестивен и што повпечатлив начин, да сведочи. Неговото сведочење е знак и единствен можен облик на побуна!

Ете, меѓу тие мислени и емоционални примеси Киро Винокиќ-Вики ги пронашол своите основни извори и поаѓалишта за својот ликовен и човечки ангажман. А за да проговори ликовно за таа наша збунувачка и вознемирувачка цивилизација, Киро Винокиќ-Вики ги употребува нејзините симболи, како што се шишињата од кока-кола, флиперите, американскиот Кип на слободата, но со нив ги контрастира и достоинствените симболи на минатите цивилизации на кои оваа нашата би требало да им биде легитимен продолжувач. А меѓу тие симболи како невин дел се наоѓаат расчовечени фигури на луѓе и тоа најчесто женски актови. За да ги вкмпонира сите тие елементи во една целина, Киро Винокиќ-Вики се служи со особена фигуративна надреалистичка стилистика, со помош на која сите тие симболи, сите тие луѓе, се преплутуваат и се судираат во еден општ какофоничен метеж, а предметно се рездлува творејќи една нова метафизичка целина во која сè е испрелетено како во ропокот на смртносна прегратка. А во таа прегратка голите тела на жените поетски стилизирани, пловат по тој ранлив простор како своевиден момент кој толку чувствително предупредува на ранливоста на човековата единка.

Кошмарските слики на Винокиќ знаат да се згуснат во впечатливи целини кои со јасен ликовен јазик ги емитураат своите сведоштва — пораки. Така, на пример, на големото платно „Потирање на цивилизацијата“ лесно го забележуваме симболот не само на нашата денешна цивилизација, туку и на сите оние досегашни чии наледници сие ние, а би требало да бидеме и чувари, како коегзистираат на заеднички до максимум исполнет простор, а меѓу нив се бутка ракетата во старт, која со својот почетен пламен навестува разгорување на уништувачки и немилосрдни факели. Натому, на исто толку големото платно „Луѓе во екологија“, човековата фамилија е сведена на оголени флуоросцентни силуети, а во испразнетата утроба на тие поранешни луѓе се наоѓаат напуштени цивилизацијски знакови сега никому непотребни, бидејќи луѓето и онака веќе ги нема.

Но, освен овие и другите слики во кои доминираат озрачувања на метафизичка гроза, на тема за загрозеноста на човековата единка во ова наше време-невреме, се појавуваат и платна како што се „Игра на Цвет“ и „Создавање на нов свет“, како своевидни слики, надеж-слики, од еден иден свет во кој луѓето веќе нема да бидат така загрозени, па ќе можат да се препуштат на своето едноставно, обично човечко радување. А дотогаш, додека тоа да се случи, Киро Винокиќ-Вики ќе сведочи за оваа наша цивилизација како да сака да ја одбрани. А тоа е најмногу што еден творец може да направи.

Томислав Лалин

This civilization of ours with its technical and technological achievements undoubtedly makes easier in many ways the everyday human lasting on this beloved and unique planet — the earth. It would be a false try to deny this fact because the obvious reality would refute it.

But, during this continuous and sometimes reckless race for progress, the progress can bare the characteristics of a fetish whose illumination can dazzle us and in this way we are not always capable of realizing that this progress brings with itself things that should worry us.

This does not include only technological refuses piling up and threatening the environment but also all these synthetic unsuitable substitutions for human natural needs. Apart from this, the growth of the gigantic cities, the sovereign steel and concrete nonsters oppose to the human measure.

It is not necessary to mention all sorts of weapons, atomic and other kinds of bombs and explosives, missiles that sleep somewhere in secret being a latent threat to the physical survival of human race. What can an artist do in such a situation? Being gifted by keen sensibility, the artist feels more intensively the fears settled in this civilization as a crucial part of it. The artist can see clearly what is to follow. The only thing to do is to testify this in his own way and with his own means in a suggestive and impressive way.

His testimony is a sign and the only possible way of rebel. Among these meditative and emotional premises Kiro Vinokich-Viki has found his basic sources and starts for his and human engagement. In order to speak artistically about this embarrassing and disturbing civilizations, Kiro Vinokich uses its own symbols (coca-cola bottles, the statue of liberty) and contrasts them to the dignified symbols of the past civilizations to whom this one should be a legitimate successor. Among these symbols, being a part of them, we can see dishumaned figures, mostly female nudes. In order to put all these elements together, Kiro Vinokich-Viki uses a special surrealist figurative stylistic that helps all these symbols, all these people to interweave and collide into a single cacophonical uproar.

In the same time he separates himself making a new metaphysical totality in which everything is intertwined like within the death rattle. The naked female bodies in mortal embrace are poetically stylized, floating along a vulnerable space as a sort of reprimand than warns us emotionally about the vulnerability of human individuals. The nightmare paintings of Vinokich sometimes thicken into impressive totalities which emit testimonies and messages with a clear and fine art language.

For instance, the big canvas called „The crash of civilization“ symbolizes not only the contemporary civilization but also the previous ones that we have succeeded, that we should guard, existing in the same time on a mutual totally filled space with a rocket ready to start and whose starting flame suggests starting of destructive and merciless fires.

The big canvas „Ecology man“ shows the human family brought down to bare fluorescent silhouettes, while in the empty guts of these ex people there are deserted signs of civilization now needed by noone because the people are gone. Beside the paintings of metaphysical horror about the treat of this time over human individuals, there are paintings like „Flowe play“ and „Creation of a new world“ that are special hope-paintings of a future world in which people could enjoy their simple human joy. Until that happens, Kiro Vinokich-Viki will testify about this world trying to help. That is the best thing that an artist can do.

Tomislav Lalin
Translated by Horvat Zaneta

Киро Винокиќ-Вики е сликар со високи професионални дострели во совладувањето на занаетот со кој веќе полни две ипол децении упорно го надградува денес веќе потполно кохерентниот сликарски свет. Почна на почетокот на седумдесеттите години со идејата на протест против рацепот меѓу човечкиот природен етос и технолошката средина на 20. век, кој како нуспроизвод непрекинато ја генерира антитезата на човештвото. Да се пронаоѓа уметнички баланс и да се артикулира релевантен сликарски јазик во тој тематски круг, не е ни малку лесно бидејќи тој еднакво кореспондира со културолошкото, цивилизациското и етичкото битие на човекот.

Во разрешувањето на своето уметничко кредо, Киро Винокиќ тргнал по патот на создавање на трансцендирани мотиви, на менување на нивното значење и на конструкција на средини кои тие мотиви ги ставаат во досега невидени односи. Тоа е типична ситуација на конструкција на нов свет со променето значење. Тој се оценува и се проценува само одвнатре, врз основа на законите кои само во него владеат. Претпоставка на тој свет е: „Што би било ако...“ Една или неколку варијабли ја поставуваат нашата слика на светот наопаку и така добиваме една варијаблана апсурд. Па, сепак, ние ја препознаваме стварноста на своето секојдневие во сликите на Винокиќ, и препознавајќи се и лоцирајќи се и себе си во тој апсурден свет, ние најпосле ја признаваме и ја прифаќаме апсурдноста на сопствената животна ситуација. Кругот на критиката на уметникот се затвора, пораката е пренесена, визијата на уметникот станува наше сознание за дијаболичната дволичност на светот што го создаваме.

Расчленувајќи го сликарското проседе на Киро Винокиќ, станува јасно дека тој се служи со интуитивно демонтирање и со пресложување на мотиви, кое е карактеристично за надреалистите меѓу двете светски војни. Но, разликата меѓу него и надреалистите е во тоа што тој е уште поартистичен, како што е тоа, всушност, и нашиот денешен свет. Винокиќ верува дека неговите слики се побуна против еколошкото загадување, но неговата побуна е поширока, ако не и подлабока. Увидот на неговиот рецентен опус не уверува дека всушност се работи за побуна против цивилизациониот корсокак и против губењето на човековата битност.

На сликите на Киро Винокиќ еден до друг егзистираат културолошки и цивилизациони мотиви од различни историски периоди, што ни потврдува дека тој насекаде ги бара причините за подвојувањето на човековата борба. Можеби во ништо друго побуната на уметникот не доаѓа толку силно до израз, како во бојата. Покрај тоа, бојата е и носител на одредено значење. Се во сликите на Винокиќ е подредено на идејата, но, мора да се признае дека тој до денес изгради мошне кохерентен и уверлив свет во кој, меѓутоа, нема суптилност, но затоа не му недостасува елементарна снага и уверливост. Ке биде интересно да се види каде уметникот ќе појде во натамошната разработка на своите идеи, бидејќи може да се претпостави дека нема намера да го изневери светот што го создаде на своите слики, но и тоа дека ќе го продолжи продалочувањето на истражувањата во рамките на зададеното, како што тоа и го прави повеќе од дваесет години.

Првото излагање на своите слики Киро Винокиќ го имаше во 1955 година. Роден е во Скопје во 1927., а позначајни продори во сликарството почна да остварува по своето доселување во Загреб во 1962 година. Пред сликарството, се занимавал со сценографија и со глума, но полна уметничка афирмација доживува дури како сликар. Зад него се веќе многу самостојни и групни изложби во многу градови на Југославија и во странство, а од Болоња се врати со Плакета и со Диплома (1980). Својот сликарски стил го пронајде во зрелите години, но и денес од неговите платна зрачи младешки ентузијазам и жива љубопитност да се истражува човекот и неговата судбина токму таму каде што уметникот верува дека се води пресудна битка за зачувување на човековата битност.

Ратомир Софта

Kiro Vinokich-Viki is a painter of high professional achievements in his craft and he has been adding onto the nearly coherent painters' world for over two decades. He started his work in the early seventies with an idea of protest against the split between the human natural ethos and the 20th century technological environment, continuously generating as a secondary product the antithesis to humanity. It is not easy to maintain an artistic balance and to articulate a relevant artistic language inside that thematic circle, because it corresponds equally with cultural, civilization and ethics essence of human beings.

Developing his artistic credo, Kiro Vinokich creates transcendental motifs, changing their meaning and constructing environments that put these motifs into unseen relationships. This situation is typical for construction of a new world with another meaning. It values itself and estimates itself only from the inside in accordance with the laws that rule just the inside part of it. The hypothesis of that world is: „What would happen if...“

One or several variants put our world image upside down and in such a way we get a variant of absurdity. However we can recognize the reality of everyday life in the paintings of Vinokich.

Recognizing and locating ourselves in this absurd world, we finally acknowledge and accept the absurdity of our life situation. The critic circle of the art is closed, the message is given, his vision becomes our knowledge about the diabolical hypocrisy of the world we create. If we try to explain the painting procedure of Kiro Vinokich, we face the fact that he uses intuitive disassembling and rearrangement of motifs that characterizes surrealism between the two world wars. Yet, the difference between him and surrealism is that he is more artificial which is the essential feature of the modern world.

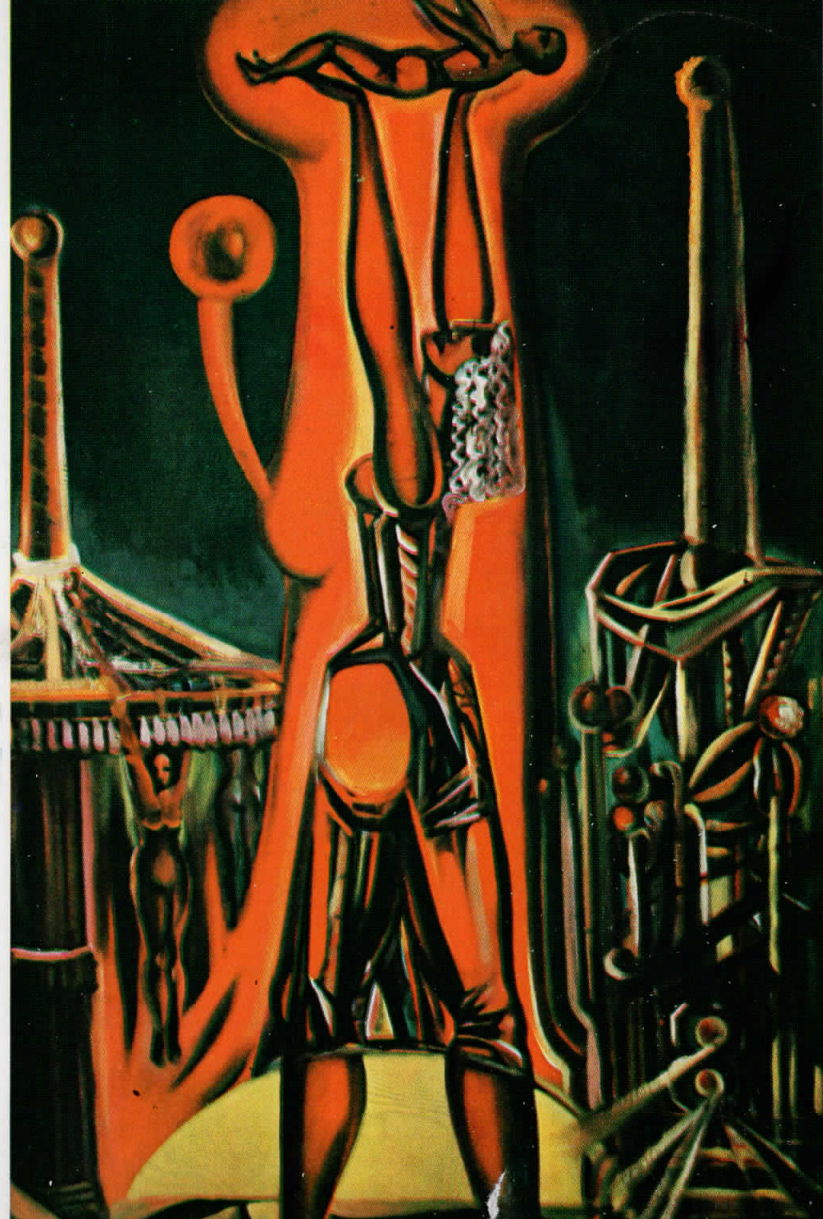
Vinokich believes that his paintings are rebel against ecological pollution, but his rebel is wider and maybe deeper than that. His recent works prove that his rebel is against civilization dead end loss of human essence.

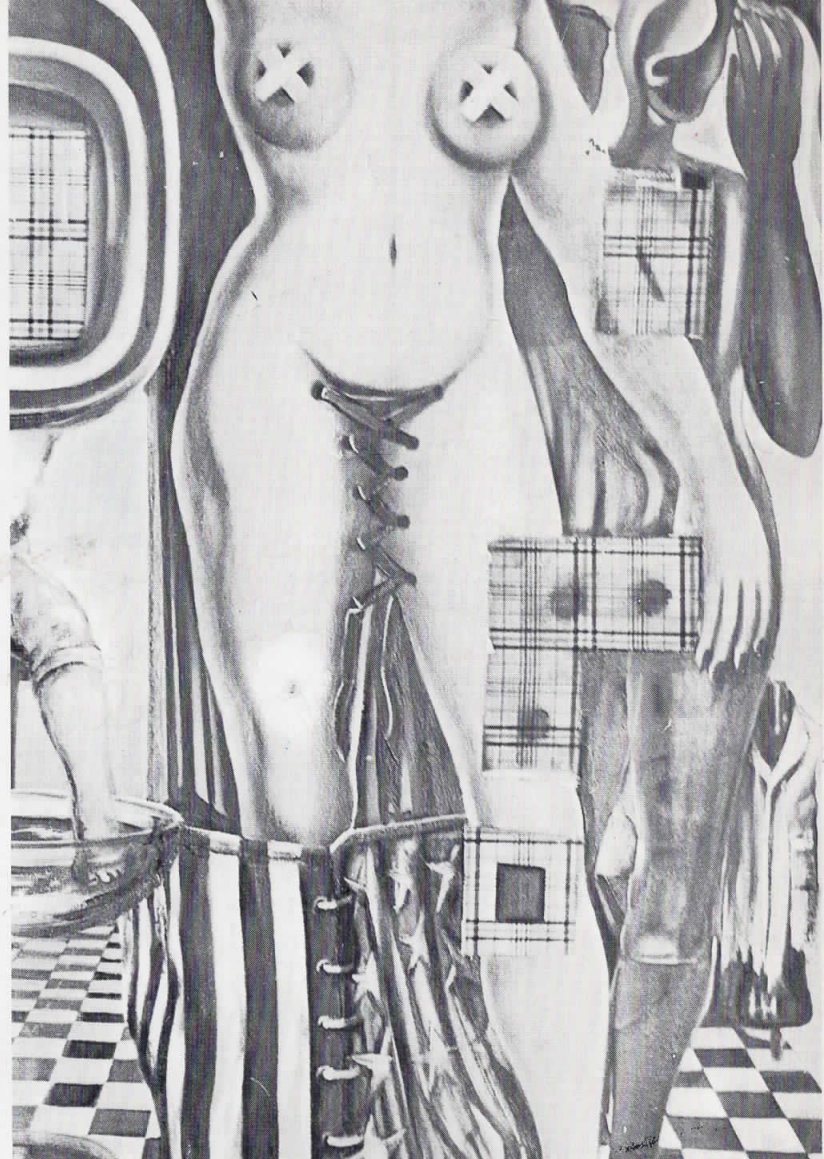
The paintings of Vinokich show simultaneously cultural and civilization motifs of various historic periods which proves that he looks everywhere for the reasons that cause separate human struggle. Maybe the painter's rebel has got its strongest expression in the color. The color is the carrier of a certain meaning. Everything in Vinokich's paintings is subjected to the very ideas, but we must admit that by now he has built a very coherent and convincing world in which there is no subtlety but is full of elementary power and persuasiveness. It would be very interesting to see how he is going to develop his ideas because one cannot expect him to give up the world he has created with his paintings. We can expect him to go on deepening his research within the limits of his task which is the thing he has been doing for over twenty years.

The first exhibition of Kiro Vinokich paintings was in 1955. He was born in Skopje in 1927 and he started to make his way through the painting world after he moved to Zagreb in 1962. Before he started painting he worked as a scenographer and actor, but his full artistic affirmation was achieved as a painter. He has participated many group exhibitions and he had many of his own all over Yugoslavia and abroad. In 1980 he returned from Bologna with a reward and diploma.

His maturity gave him his own painting style, but still even today his paintings illuminate with youthful enthusiasm and lively curiosity willing to research men and human destiny in those points where he believes the decisive battle takes place for keeping the human essence.

RATOMIR SOFTA
TRANSLATED BY: HORVAT ŽANETA

САМОСТОЈНИ ИЗЛОЖБИ

1. Дубровник (атриј Спонза), 1985 год.
2. Скопје (клуб на книжевниците), 1960 год.
3. Скопје (клуб на книжевниците), 1962 год.
4. Цетиње (изложбен салон), 1957 год.
5. Котор (галерија на градско собрание), 1957 год.
6. Загреб Ликум (Улрих), 1975 год.
7. Ниш, Фестивалски центар, 1976 год.
8. Скопје (Центар за култура и информации), 1976 год.
9. Загреб (Интус-Дарс) Цесарчева бр. 5, 1977 год.
10. Загреб (Галерија на филмските работници, на СРХ), 1977/78 год.
11. Загреб (Загребачки велесаем) пав. 33, 1979 год.
12. Шибеник (Соларис) хотел Иван, 1979 год.
13. Риека (Галерија ЈНА), 1980 год.
14. Загреб — Младост — Илица, 1980 год.
15. Загреб (рафинерија ИНА) 1980 год.
16. Скопје (галерија на Дом на ЈНА) 1981 год.
17. Загреб-Младост-Илица 1983 год.
18. Загреб (Галерија на клубот на ХНК) 1984 год.
19. Загреб-Запрешиќ-Карбон, 1984 год.
20. Опатија (галерија на Јуриј Шпорер), 1985
21. Скопје (Македонски народен театар), 1985

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ

Излагал на групни изложби во земјата и странство, а првата изложба на која излагал е во Никшиќ 1956 година. На групни изложби излагал во Никшиќ, Дубровник, Котор, Риека, Загреб, Цетиње, Белград, Копривница, Ниш, Бојник, Кумровец, Битола, Госпиќ и други градови, а во поедини градови излагал и по неколку пати. Во странство излагал во Болоња, Прага, Софија, Париз и други градови.

Биографија: КИРО ВИНОКИЌ — ВИКИ

Роден е во Скопје во 1927 година. Завршил Драмско студио и Висока филмска школа во Белград, претходник на Академијата, во 1952 година. Со ликовна дејност се занимава повеќе од три ипол децении.

Живее и работи во Загреб.

Ателје: „Божидар Маслариќ“ 2/ХIII. Ателје, Галерија и стан: „Хрвое Мацановиќ“ 19/5, Загреб.

Се занимава со ангажирано сликарство, слика композиции со големи формати, кои асоцираат на мексиканските муралисти или на македонските средновековни фрески. Ангажираноста е обид да се одбрани еколошки чистата средина која е загрозна од технолошката и социјалната загаденост.

НАГРАДИ

1. 1979. Плакета и диплома на град Белград за сликарство
2. 1980. Плакета и диплома на град Белград за сликарство
3. 1979. Диплома и плакета на ликовната колонија Риека
4. 1980. Плакете и диплома за изложбата во Белград
5. 1983. III награда на XVIII EX tempore

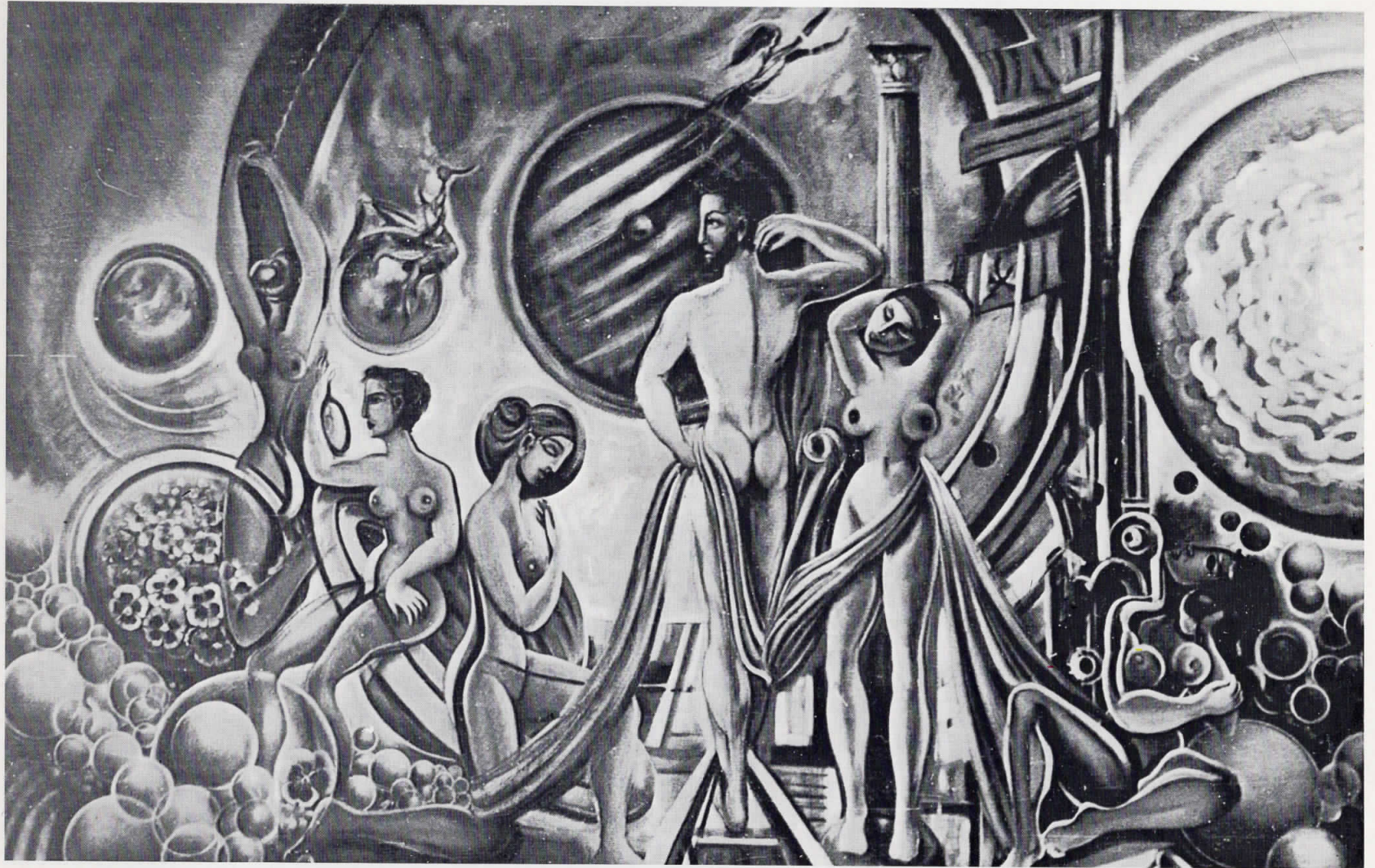
КОЛОНИИ И СИМПОЗИУМИ

Учесник е на првата и втора колонија Ловорко Куканиќ, 1979 и 1980 година

Учесник е на симпозиумот во Пореч, 1978 и 1979 година.

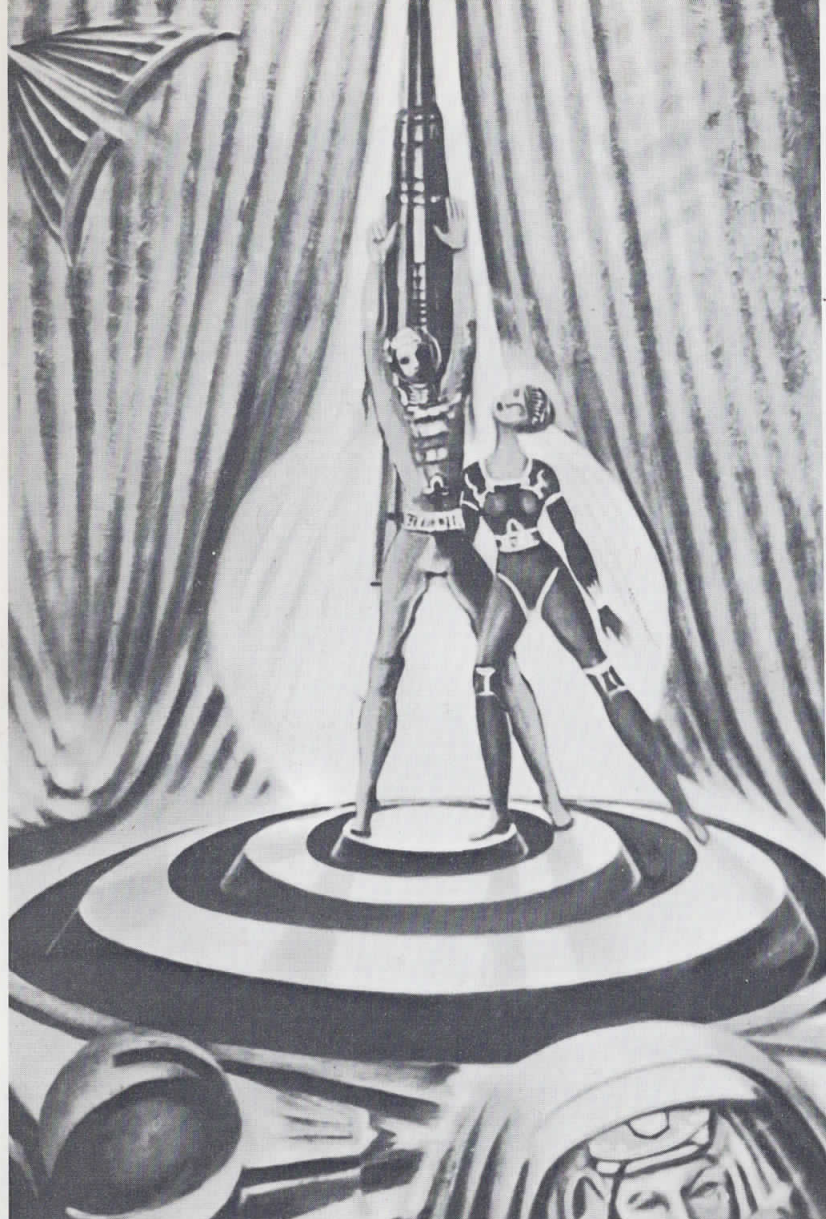
КАТАЛОГ НА СЛИКИ (композиции)

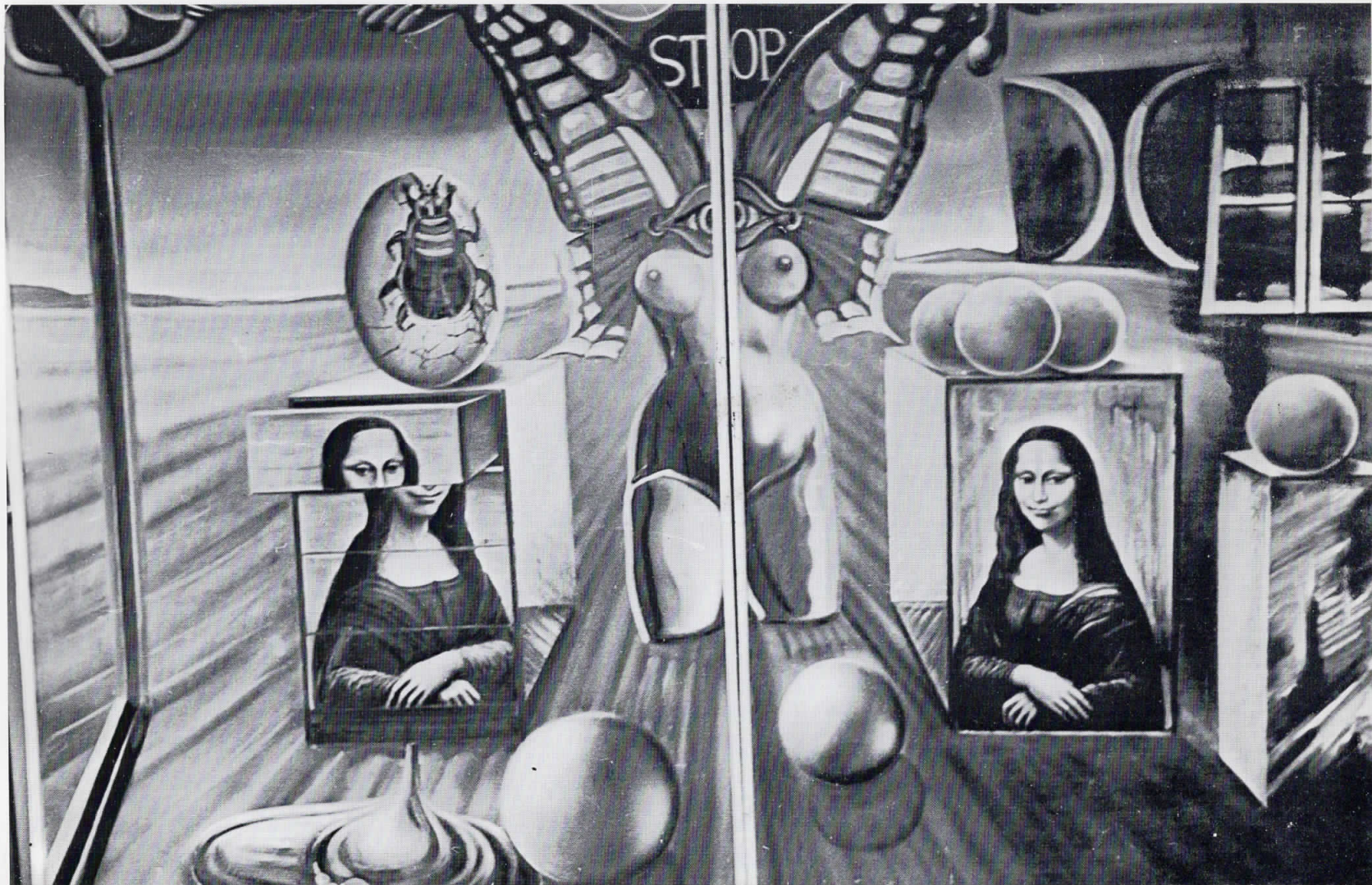
1. Луге во екологија 160 × 260 см.
2. Потирање на цивилизацијата 160 × 260 см.
3. Технократија 85 × 85 см.
4. После неутронот 85 × 85 см.
5. Каријатида 85 × 85 см.
6. Флипери и цивилизација 85 × 130 см.
7. Перспективи на слободата 85 × 130 см.
8. Црвена опасност 85 × 130 см.
9. Еколошко распетие I 92 см.
10. Вселената се врти околу мене 92 см.
11. Еколошко распетие II 72 × 134 см.
12. Еколошко распетие II 66 × 100 см.
13. Кока кола и смола 80 × 124 см.
14. Кока кола и Нефретета — Сфинга 80 × 124 см.
15. Бермудски триаголник 120 × 80 см.
16. Бермуди и пирамиди 125 × 80 см.
17. Клонирање (генетичко инженерство) 80 × 97 см.
18. Создавање на животот (генеза) 220 × 135 см.
19. Игра на Цвет 220 × 135 см.
20. Бумеранг на Патот (крајпатен споменик) 100 × 70 см.
21. Автоматизам 80 × 102 см.
22. Перспективи II 46 × 93 см.
23. Затвореници I 72 × 80 см.
24. Перспективи III 70 × 70 см.
25. Перспективи III 70 × 70 см.
26. Мајмунска работа 52 × 62 см.
27. Кока кола и Мона Лиза I 125 × 80 см.
28. Кока кола и Мона Лиза II 125 × 80 см.
29. Композиција (клонирање) 105 × 125 см.
30. Метастази на потрошувачка 105 × 131 см.
31. Неуротичност 66 × 86 см.
32. Раѓање на материја (генеза) 97 × 78 см.
33. Кока кола и смола 65 × 110 см.
34. Клонирање (антигенега) 61 × 92 см.
35. Метрополи 125 × 105 см.
36. Мучнина 61 × 92 см.
37. Кока кола и пајажина 78 × 100 см.
38. Игра на мртви кукли 80 × 110 см.
39. Еколошки инфаркт 105 × 131 см.
40. Жонглери на нашето време 100 × 126 см.
41. Жонглерај 80 × 126 см.
42. Вљубен Нарцис 75 × 108 см.
43. Вљубена Нарциса 75 × 108 см.
44. Стоп (пушачи) 52 × 54 см.
45. Флипери и секусланост 80 × 124 см.
46. Шумска кралица 80 × 126 см.
47. Заморчиња на цивилизацијата 70 × 100 см.
48. Затвореници II 80 × 100 см.
49. Урбанизација 80 × 120 см.
50. Милоска Афродита и демографска експлозија 130 × 160 см.
51. Сфинга — Едипов комплекс — екологија 150 × 110 см.

ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА — „ДАУТ ПАШИН АМАМ“ — СКОПЈЕ
ОВАА ИЗЛОЖБА НА СЛИКИ СЕ ОДРЖУВА ВО САЛОНОТ НА МАК.НАР.ТЕАТАР